

myös heillä itsellään. Luke-mattomat ovatkin ne ”maailmanparannusseminaarit”, joita kantakapakkani henkilökunnan ja asiakkaiden kanssa olen kuluneina kahtena vuotena pitänyt. Tuki, jota olen tältä odottamattomalta taholta saanut, on ollut korvaamaton ja varmasti pyyteettömästi annettu. Yksikään tilanteeni tunteva ei ole tyrkyttänyt minulle alkoholia. Luulisinkin, että jos lasi ilmestyisi käteeni, moni yrittäisi estää sen tyhjentämisen. Kantahenkilökunnasta tuskin sitä kukaan minulle suostuisi myymäänkään.

Koska tiedän, ettei oma menetelmäni sovi monellekaan, haluaisinkin tuoda esille muita vaihtoehtoja. Seuranta hoidon jälkeen ei varmasti ole kuollessa syntynyt idea. Varsinkaan jos siihen liitetään muita ennalta ehkäiseviä menetelmiä mukaan. ”Jenkeissä” on jo kokeiltu retkahduksenehkäisyhoitoja hyvin tuloksin. Meillä tätä voisi kokeilla jopa pal-kitsevana hoitomuotona siten, että laitoshoidokeille, että ovat selvinneet määrätyn ajan yhteiskunnassa joko raittiina

tai ongelmansa muuten halliten, järjestettäisiin ennalta ehkäisevää ”lomahoitoa”, joka varmasti tulisi paljon halvemmaksi kuin hoitoprojektin aloittaminen alusta, kuten kohdallani on tapahtunut yli 20 kertaa. Esimerkkinä tällaisesta hoidosta tuon esille tilanteeni puolen vuoden raittiuden jälkeen. Olin täydellisessä umpikujassa, yliväsynyt työstä; ihmissuhde, jota silloin luulin syvemmäksi, oli juuri katkenut vaikka olinkin raitis; unetomuutta oli jatkunut yli 2 viikkoa, minulla meni muutenkin lujaa, ulospääsyä ei näkynyt. Ratkaisu ongelmaan löytyi yllättäen, kun menin hakemaan unilääkettä Töölön A-klinikalta. Todella ammattitaitoinen ammattiauttaja näki tilanteeni ja minut otettiin sisälle ”katkolle” ilman retkahdusta. Tosin henkisellä puolella se oli jo varmasti tapahtunut, mutta parin päivän ”kuivakatko” tehoisi, ajatusmaailma selkisi ja raittius jatkui. Kiitos Helena Asteljoen.

Tänään, seurannan loputtua, tiedän, että ongelmani on periodiluonteinen. Täsmälleen

kolmen kuukauden välein mielialat heiluvat, alkoholimieliteko on normaalia voimakkaampaa ja jopa migreeni on oppinut sisäisen kelloni. Vaikeudet ovat kuitenkin varsin lyhytaikaisia, 2–3 vrk, ja jos tuntuu, että omat konstini eivät riitä, en ole liian ylpeä hakeakseni apua esim. ”kuivakatosta”.

Sovellettuuna vastaavaa menetelmää varmasti pystyisivät hyödyntämään monetkin, kun vain olisi tietoa. Tietoa taas on turha jakaa varsinaisissa hoitopaikoissa, varsinaisen hoidon aikana, koska moni hoidettava kokee hoidon rangaistuksena, jos ei muuta niin itsesäälin aiheuttamana turhaumana. Ja tosiasiaan on edelleen, ettei hoitolaitoksissa hoideta alkoholisteja vaan olosuhteiden uhreja, työttömiä, asunnottomia, sairaita ja väärinymmärrettyjä, ainakin hoidettavien enemmistön mielestä. Kuinka tähän sitten saisi muka ennaltaehkäisevyyttä, esittämäni palkitseva jatkohoito olisi siihen mahdollisuus.

PENTTI YRJÖNEN

PANIMOTKO MAKSAVAT HAITAT?

Joukko elinkeinoelämän järjestöjä, Panimoliitto etunenässä, on äskettäin vaatinut alkoholijuomien verotuksen tuntuvaan – jopa 50 prosentin – alentamista. Vaatimusta on perusteltu mm. ETLA:n tutkimuksella veroalen vaikutuksista kansantalouteen (Reijo Manki-

nen: Alkoholiveron alentamisen kansantaloudellisia vaikutuksia).

Reijo Mankisen selvityksessä peruslähtökohta on osittain oikea: Pyritään arvioimaan, mitä valtion verotuloille tapahtuu, kun kuluttajat käyttävät alkoholiverojen alentamisen

vuoksi säästyneet varansa. Kuitenkin tarkastelussa on kokonaan jätetty käsittelemättä tärkeä alkoholin raskaan vero-kohtelun syy: alkoholin aiheuttamat haitat ja haittakustannukset.

Lisäksi itse simulointimallin lähtötiedoissa on useita puut-

teita, joiden vuoksi lopputulos-
ta ei voi pitää luotettavana:

– Mallissa on käsitelty vain vähittäiskulutusta, vaikka tilastoidusta alkoholista neljännes ja alkoholiin käytetyistä markoista 2/5 kuluu anniskelupaikoissa.

– Mallissa on käytetty vakiojoustoja, jotka on estimoitu hitaan ja vakaan kehityksen kaudella. Tuoreimpien tulosten mukaan kuluttajat reagoivat mm. hintamuutoksiin paljon voimakkaammin kuin Manki-

sen simuloinneissa oletettiin.

– Mallissa ilmeisesti oletetaan kuluttajien jakavan alkoholiveroalennuksesta muuhun kulutukseen säästyneet varansa nykyisen kulutusjakauman mukaisesti. Alkoholi on osa vapaa-ajan kulutusta ja onkin todennäköistä, että säästyneistä varoista suurempi osa käytetään edelleen vapaa-ajan kulutukseen, mm. ulkomaanmatkoihin, joista verotulot jäävät vähäisiksi.

Olenneista kuitenkin on,

että alkoholiverojen alennus lisää alkoholin kulutusta ja haittakustannuksia. Vaikka muun kulutuksen kautta kerättävät verotulot kompensoivat osan alkoholiveron alennuksen vuoksi menetetyistä verotuloista, haittakustannusten kasvua ne eivät kata. Panimoteollisuusko maksaa verotulojen nettomenetyksen ja haittakustannusten lisäyksen?

JUKKA SALOMAA

KAKSI TAVALLISTA(KO) TARINAA

Matti Kassila ei varmaan ole tyrkyttänyt julkisuuteen persoonana vaan on saanut julkisuutta vuosikymmenien mitaan paljonkin ammattinsa perusteella. Oma mielikuvani hänestä ei liene poikkeuksellinen: pitkä, hoikka, aina hyväkuntoisen ja ikäänsä nuoremman näköinen, vakuuttavasti esiintyvä. Kun alkoi tihkua tietoja hänen muistelmistaan, olin hämmästynyt. Kassila kertoo muka myös alkoholiongelmastaan, mistä ongelmasta?

On heti sanottava, että Mustaa ja valkoista on älykkään ihmisen ja hyvän kirjoittajan työtä, se edustaa muistelmien kärkipäätä. Yleissivistykseni paranee, ja ehkä jonkun muunkin: Kassila ei olekaan ”tavallinen” silloisen teatterikoulun kasvatti. Hän on jatkosodan jälkeen aloittanut siviilielämän ilman kirjoituksia ylioppilaaksi julistettuna, siinä koko koulutus. Pikku teatteriin Varkauteen hän pääsi lahjoillaan,

samoin siirtymään sieltä Helsinkiin. Itsekriittisesti hän sanoo, että hän ei ollut kovin hyvä teatterinäyttelijänä eikä -ohjaajana, ei myöskään teatterinjohtajana, mitä ammattia hän kokeili lyhyen aikaa Porissa elokuvien tekemisen lomassa. Elokuva oli ja on hänen oikea ammattinsa ja suuri rakkautensa.

Kassilan kirja etenee tavallaan elokuvasta elokuvaan. Hän valottaa jokaisen ohjaamansa filmin taustaa, kertoo kuvaus- ja usein myös leikkausvaiheesta, antaa lopuksi itselleen ruusuja ja risuja. Hän referoi ja siteeraa arvosteluja, toisinaan yhtyy niissä esitettyyn kritiikkiin mutta useammin polemikoi vielä vuosikymmenien jälkeen arvosteljoita vastaan, syyttää heitä ymmärtämättömyydestä. Tavanomaisesti taiteilijan narsismia, sanoo joku. Tutkijat ovat samanlaisia, vaikka pyrkivät sitä salaamaan, lisää toinen.

Sen sentään olen ennenkin tiennyt, että elokuvan tekeminen pienessä maassa on pirullinen ammatti. Kassila antaa pirullisuudelle kasvot. Elokuvan tekeminen on monen miehen ja naisen projekti, joka on vietävä läpi nopeasti ja samalla kunnollisesti, paineet ovat hurjia. Kassila kohosi alansa huijille; hän on yksi sotienjälkeisen kauden johtavista ohjaajistamme, minkä hän estottomasti sanoo itse ja minkä kaikki tunnustanevat. Silti jää avoimeksi, saiko hän mitään elokuvaansa varten niin paljon resursseja ja aikaa käyttöönsä, että hänen ei olisi tarvinnut tinkiä kunnianhimestaan. Entä onko hän itsekään varma, mihin olisi kyennyt? Hän kirjoittaa:

”Lyhyesti sanoen en tuntenut itseäni, omia rajojani, heikkouksiani. Uskoin siihen, mitä toivoin todeksi. Kun tällaiseen itsetpetokseen kykenee, pitää olla tarve paeta itsensä tuntemista muutoinkin. Näin-